

ПРОТОКОЛ № 3
засідання Громадської ради при Державній митній службі України
в режимі ZOOM-конференції

Час проведення: 09 серпня 2024 року, 11:00

Місце проведення: Дегтярівська, 11-Г

від Державної митної служби України:

Сергій ЗВЯГІНЦЕВ - в. о. Голови Держмитслужби

Владислав СУВОРОВ - заступник Голови Держмитслужби

Дмитро ПАДУН - директор Департаменту контролю та адміністрування митних платежів

Ольга КРАВЧЕНКО – директор Юридичного департаменту

Руслан БЕРЕЖАНСЬКИЙ - директор Департаменту бухгалтерського обліку, звітності та планово-фінансової роботи - головний бухгалтер

Олександр ЗАДОРЖНИЙ – директор Департаменту авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Анатолій ТИЩЕНКО - в. о. директора Департаменту по роботі з персоналом

Анатолій СЕРБАЙЛО - заступник директора Департаменту організації виконання митних формальностей,

Олександр БОНДАРЧУК - начальник управління організації митного аудиту Департаменту митного аудиту та обліку осіб

Олександр ЯРОВОЙ - заступник начальника Відділу з питань запобігання та виявлення корупції

Нікіта ФОМІЧОВ – головний державний інспектор Відділу з питань запобігання та виявлення корупції

від Одеської митниці:

Юрій ЧЕРДИНЦЕВ – в.о. начальника митниці

Валерій ЛУК'ЯНОВ – в.о. першого заступника начальника митниці

Члени та експерти Громадської ради при Державній митній службі України:

1. Галина ВДОВІНА
2. Андрій БОГОМОЛОВ
3. Ірина САРГСЯН
4. Сергій ТРУСОВ
5. Олена КРИЛАЧ
6. Ольга КОЛИХАЛОВА
7. Вікторія МАРЧЕНКО
8. Леонід ХМЕЛЬНИЦКИЙ
9. Олег ПЛАТОНОВ
10. Віктор БЕРЕСТЕНКО
11. Петро СТЕЦЕНКО

12. Владислав М'ЯСОЄДОВ

13. Іван КРИВАК

Інші члени та експерти Громадської ради при Державній митній службі України приєдналися в режимі ZOOM-конференції

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Щодо заходів Держмитслужби, реалізованих у поточному році, у напрямках зміцнення інституційної спроможності Держмитслужби та інтеграції української митниці в європейський митний простір, а також напрацювань у сфері міжнародного митного співробітництва.

2. Щодо результатів виїздного розширеного засідання Громадської ради при Держмитслужбі в частині відновлення контейнерного сполучення з портами Великої Одеси.

3. Щодо стану практичної реалізації Антикорупційної програми в Держмитслужбі протягом поточного року.

4. Щодо участі представників Громадської ради в засіданнях робочої групи з підготовки до другого читання змін до МКУ (законопроект №10411) та поточна ситуація в частині практичного застосування митного законодавства в Держмитслужбі.

5.Різне

3 питання 1 Порядку денного

СЛУХАЛИ:

Сергія ЗВ'ЯГІНЦЕВА, який розповів про основні напрацювання Держмитслужби в частині зміцнення інституційної спроможності Держмитслужби та інтеграції української митниці в європейський митний простір.

Повідомив про запровадження електронного журналу в автомобільних пунктах пропуску та поширення цієї новачки в найближчій перспективі на залізничні та морські пункти пропуску.

Окремо зупинився на заходах, спрямованих на покращення сервісу міжнародних поштових відправлень та установку скануючих систем і вагових комплексів у співпраці з міжнародними партнерами.

Анонсував новий рівень управління ризиками, завдяки комплексу, який буде об'єднувати сканер, ваги та відеоспостереження для аналізу ризикових операцій в автоматичному режимі.

Підбив підсумки роботи у напрямку обміну попередньою інформацією про експортно-імпорتنі операції із сусідніми з Україною країнами та Туреччиною.

Відмітив, що в антикорупційній роботі Держмитслужба використовує формати та підходи європейських колег, з якими налагоджено плідну співпрацю.

Зупинився на основних положеннях законопроекту № 6490-д та поточному стану опрацювання завдань, реалізація яких обов'язкова для вступу України до ЄС

Відмітив, що 90% всіх виявлень корупційних проявів з боку посадових осіб митниці здійснено за сприяння відповідних підрозділів Держмитслужби.

Повідомив, що завдяки зусиллям Департаменту по роботі з персоналом, який опікується питаннями реалізації HR-стратегії, укладено Меморандуми про співпрацю із 27 закладами вищої освіти, 10 вузів виступили з ініціативою щодо укладання меморандумів, а 300 випускників вже поповнили митні лави протягом поточного року.

Підкреслив, що нехтувати виконанням функцій митної безпеки, яка досягається у тому числі і формами митного контролю, задля повернення вантажів в порти Великої Одеси, є недоцільним.

ВИСТУПИЛИ:

Сергій ТРУСОВ відмітив велику роботу, проведену Держмитслужбою у напрямку взаємодії з закладами вищої освіти щодо залучення випускників до митної служби.

Поцікавився чи є план-стратегія на 2024-2025 роки по роботі із закладами вищої освіти та повідомив щодо запрошення представників вузів на засідання Громради при Держмитслужбі, зважаючи на взаємоважливість цього напрямку діяльності для дотичних сторін.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до уваги.

3 питання другого порядку денного

СЛУХАЛИ:

Галину ВДОВІНУ, яка довела до присутніх інформацію щодо результатів виїзного розширеного засідання Громради при Держмитслужбі, яке відбулося 02 липня 2024 року на базі Одеської митниці.

Повідомила, зокрема, щодо:

- ініціювання створення Координаційної ради з питань відновлення морської торгівлі в портах Великої Одеси при Одеській облдержадміністрації обласній державній адміністрації з повноцінними повноваженнями сторін за участі представників Одеської ОДА, Одеської митниці, Головного управління ДПС в Одеській області, Територіального управління БЕБ в Одеській області, Адміністрації морських портів України, Громадської ради при Держмитслужбі, судноплавних ліній, контейнерних терміналів та провідних експортерів;

- створення на базі Комітету практичного застосування митного законодавства Громадської ради при Держмитслужбі із залученням провідних експортерів робочої групи з питань опрацювання пропозицій до підзаконних актів, передбачених

Законом України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей експорту окремих видів товарів у період дії воєнного стану» від 09.05.2024 № 3707;

- активізації спільних зусиль у напрямку запровадження електронного документообігу в Одеському порту шляхом створення відповідної робочої групи за участі представників Держмитслужби, Одеської митниці, Комітету з логістики та міжнародних перевезень Громадської ради при Держмитслужбі, Адміністрації морських портів України, ДП Контейнерний термінал «Одеса» та ТОВ «Бруклін-Київ Порт»;

- проведення IV Всеукраїнського митного форуму.

Зауважила, що відновлення контейнерного сполучення з портами Великої Одеси є стратегічним завданням, яке потребує спільних зусиль держави, Держмитслужби, профільної громадськості та бізнесу.

Подякувала керівництву Держмитслужби та Одеської митниці за оперативну комунікацію та конструктивне реагування в частині забезпечення суднозаходу в Одеський порт контейнеровозу компанії MSC, світового лідера у сфері глобальних контейнерних перевезень, а також відновлення контейнерного сполучення з портами Великої Одеси у цілому.

ВИСТУПИЛИ:

Юрій ЧЕРДИНЦЕВ подякував профільній громадськості за активну позицію в частині відновлення контейнерного сполучення з портами Великої Одеси та демонстрацію конструктивного підходу під час виїзного розширеного засідання Громради при Держмитслужбі.

Повідомив, що, попри блокаду портів та обстріли портової інфраструктури, з початку війни у порти Великої Одеси відбулося близько 40 контейнерозаходів.

Відмітив доцільність створення Координаційної ради при Одеській ОДА з питань відновлення контейнерного сполучення.

Анатолій СЕРБАЙЛО розповів про опрацювання Держмитслужбою змін до постанови КМУ від 21.05.2012 № 451 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними».

Запевнив, що новації позитивно позначаться на роботі портів та прискоренні митних формальностей щодо морських суден.

Запропонував представникам профільної громадськості після погодження Мінфіном пропозицій, підготовлених Держмитслужбою, долучитися до обговорення.

Зауважив, що досвід з ДП «Укрзалізниця», напрацьований Держмитслужбою, дає підстави сподіватися на перехід до цифрового принципу здійснення митних формальностей при морських перевезеннях.

Петро СТЕЦЕНКО, розповівши про особистий досвід оформлення двох контейнерів у зоні діяльності Одеської митниці, щодо яких проводився митний

огляд та зважування, закликав максимально мінімізувати призначення форм митного контролю задля повернення суб'єктів ЗЕД в порти Великої Одеси.

Зауважив, що ненадходження від потужних експортерів, зокрема компанії KERNEL, пропозицій та проблемних питань для розгляду на засіданні Робочої групи, створеної на базі очолюваного ним Комітету практичного застосування митного законодавства Громради при Держмитслужбі, свідчить про відсутність проблем у «білого» бізнесу при практичній реалізації Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей експорту окремих видів товарів у період дії воєнного стану» від 09.05.2024 № 3707.

Віктор БЕРЕСТЕНКО подякував керівництву Держмитслужби за оперативне та ефективне реагування на ситуацію щодо заходу контейнеровозу компанії MSC до Одеського порту.

Підкреслив, що станом на поточний момент в Одеському порту відсутній електронний документообіг, та закликав активізуватися в частині його запровадження, зважаючи на постійно зростаючий попит на контейнерні перевезення (на серпень заявлено 1000 одиниць, а на вересень – 2000), та старту роботи Координаційної ради при ОВА з питань відновлення контейнерного сполучення з портами Великої Одеси.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до уваги.

З питання третього порядку денного

СЛУХАЛИ:

Віктора БЕРЕСТЕНКА, який розповів про напрацювання очолюваного ним Комітету з логістики та міжнародних перевезень Громради при Держмитслужбі зауважень та пропозицій до Антикорупційної програми Держмитслужби на 2023-2025 роки в частині критеріїв КРІ та показників ефективності діяльності митниці.

Зауважив, що показники ефективності, напрацьовані громадськістю та бізнесом, не були враховані у фінальній версії Антикорупційної програми та Показниках оцінки ефективності.

Навів приклад судового розгляду факту корупційних діянь з боку начальника управління боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил Рівненської митниці, який сумарно одержав 500 тис дол США хабарів, зазначивши при цьому, що згідно із зібраними матеріалами, 90% коштів було передано представникам правоохоронних органів.

Запропонував підтримати перелік критеріїв ефективності митниць та структурних підрозділів, а саме:

- швидкість оформлення та перетину кордону автомобільними транспортними засобами у пунктах пропуску та результативність форм митного контролю;
- кількість оформлених транспортних засобів на в'їзд та виїзд;
- кількість результативних та безрезультативних форм контролю в пунктах пропуску через державний кордон;

- наявність скарг на дії або бездіяльність посадових осіб митниці в пунктах пропуску;
- час митного оформлення за режимами у відповідності до складності (процедура, кількість товарів, важкість класифікації, відпрацювання ФМК);
- кількість прийнятих рішень (вартість, класифікація, країни походження), що є правомірними і не будуть оскаржені суб'єктами ЗЕД;
- кількість результативних та безрезультативних форм контролю в митницях призначення під час митного оформлення;
- кількість протоколів про порушення митних правил;
- кількість відмов у митному оформленні.

Звернувся з проханням розширити інформацію, викладену у листах Держмитслужби в частині реалізації Антикорупційної програми, на запити очолюваного ним Комітету.

Підкреслив, що надані Комітетом пропозиції базуються на досвіді багатьох суб'єктів ЗЕД.

Звернувся з проханням щодо надання відповіді з конкретним переліком пропозицій Комітету, врахованих Держмитслужбою.

Закликав підтримати пропозиції, підготовлені Комітетом з логістики та міжнародних перевезень Громради при Держмитслужбі до Антикорупційної програми Держмитслужби на 2023-2025 роки в частині критеріїв КРІ та показників ефективності діяльності митниці.

ВИСТУПИЛИ:

Владислав СУВОРОВ зауважив, що викладена у відповідях Держмитслужби інформація є вичерпною, зважаючи на питання, зазначені у запитах Комітету з логістики та міжнародних перевезень Громради при Держмитслужбі.

Запевнив, що додатково буде направлена більш детальна відповідь, підготовлена з урахуванням озвученої на даному засіданні деталізації запиту.

Олександр ЯРОВОЙ розповів про приєднання Держмитслужби до Програми Всесвітньої митної організації з протидії корупції та сприяння доброчесності та активізацію міжнародного співробітництва задля посилення антикорупційної бази в Держмитслужбі, що є важливим кроком на шляху до європейської інтеграції України.

Нікіта ФОМІЧОВ детально зупинився на поетапних кроках Держмитслужби в частині реалізації антикорупційних заходів.

Розповів, що Національною стратегією доходів до 2030 року та Планом реформування Держмитслужби на 2024-2030 роки передбачено розробку до кінця 2024 року ключових показників виконання Антикорупційної програми.

Повідомив, що з метою запровадження кращих міжнародних практик щодо визначення ключових показників ефективності проведено низку робочих зустрічей з представниками Міжнародного валютного фонду, Всесвітньої митної організації та EU4PFM.

Ознайомив з пропозиціями щодо ключових показників ефективності Яцека Капіци, експерта EU4PFM з питань протидії корупції, досвід якого цінний ще й тим, що він протягом 10 років очолював митну службу Польщі.

Акцентував увагу на запропонованому Яцеком Капіцею підвищенні рівня представництва Робочої групи з оцінювання ризиків в Держмитслужбі, оновлення складу якої наразі завершується.

Запропонував Громаді при Держмитслужбі ознайомитися з пропозиціями Яцека Капіци, проаналізувати їх та зустрітися для обговорення і опрацювання єдиних підходів у цьому напрямку.

Відмітив, що найближчим часом вперше будуть внесені зміни до Антикорупційної програми Держмитслужби на 2024-2030 роки.

Сергій ТРУСОВ висловив повагу до роботи, проведеної з міжнародними експертами в частині антикорупційної діяльності.

Поцікавився алгоритмом опитування громадян та суб'єктів ЗЕД в частині корупційних проявів з боку посадових осіб митниці, розміщеного на сайті Держмитслужби.

Закликав визначитися з термінами, опрацювати відповіді та оприлюднити результати опитування.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.
2. Направити до Держмитслужби пропозиції, підготовлені Комітетом з логістики та міжнародних перевезень Громади при Держмитслужбі до Антикорупційної програми Держмитслужби на 2023-2025 роки в частині критеріїв КРІ та показників ефективності діяльності митниці.

З питання четвертого порядку денного

СЛУХАЛИ:

Петра СТЕЦЕНКА з інформацією щодо участі у засіданнях робочої групи з підготовки до другого читання змін до Митного кодексу України (законопроект №10411).

Поділився своїми враженнями від роботи, зауваживши, що в процесі обговорення частину «мертвих» норм вилучили, акцентуючи увагу, що серед новацій є частина теж потенційно недіючих.

Підкреслив, що гармонізація українського митного законодавства з європейським неможлива без внесення змін до податкового законодавства і без позбавлення митниці невластивих їй функцій, навівши як приклад, адміністрування ПДВ при ввезенні товарів.

Зауважив, що завдяки його безпосередній участі із законопроекту було прибрано подвійний контроль за митно-брокерською діяльністю.

Подякував керівництву Держмитслужби та профільних Департаментів за налагоджену комунікацію та оперативне реагування на проблемні питання.

Проаналізував звернення, які надходять на адресу Громади при Держмитслужбі від бізнеса.

Детально зупинився на проблемі оскарження рішень митних органів, зауваживши, що через низьку правову культуру, суди завалені позовами до державних органів загалом і до митних зокрема.

Закликав керівництво Держмитслужби забезпечити відповідну оцінку та реакцію з боку представників профільних департаментів Держмитслужби на незаконні рішення митниць.

Запропонував провести засідання Робочої групи Практичного комітету за участі представників Юридичного департаменту, Департаменту контролю та адміністрування митних платежів та Департаменту організації виконання митних формальностей, а також Мінфіну та бізнес-омбудсмена, який досить дивно тлумачить право на оскарження рішень.

Зауважив, що Держмитслужба таку позицію бізнес-омбудсмена не підтримує.

ВИСТУПИЛИ:

Дмитро ПАДУН підтримав пропозицію Петра СТЕЦЕНКА, що до дискусії треба залучати представників Мінфіну.

Висловив зацікавленість Держмитслужби до врегулювання ситуації з оскарженнями рішень митного органу у судах, які досить часто виносяться формально та необ'єктивно.

Підкреслив, що для переведення ситуації у правову площину треба сформувані спільну позицію з Мінфіном і профільною громадськістю із залученням Мінюсту.

Запевнив, що найближчим часом Держмитслужбою буде опрацьований алгоритм вирішення проблеми для подальшого конструктивного обговорення з Мінфіном.

Ольга КРАВЧЕНКО зауважила, що суди не тільки безпідставно переймають на себе функцію державного митного органу, а й демонструють негативну тенденцію щодо прийняття рішення про сплату митницею судових витрат суб'єктів ЗЕД.

Підкреслила, що без залучення Мінфіну та концептуального перегляду діючих нормативно-правових актів позитивних зрушень не буде.

Сергій ТРУСОВ розповів, що з лютого по серпень поточного року відбулося 40 засідань робочої групи з підготовки до другого читання змін до Митного кодексу України (законопроект №10411), до яких профільна громадськість долучилася разом з представниками ВРУ, Мінфіну та Держмитслужби.

Відмітив, як суттєвий недолік, відсутність у громадськості пропозицій, підготовлених до законопроекту № 10411 представниками ВРУ, Держмитслужби та Мінфіну.

Зауважив, що обговорення законопроекту №10411 є одним із наочних прикладів залучення громадськості до реалізації митної політики.

Висловив сподівання, що результати участі представників закладів вищої освіти в обговореннях знайдуть відображення у наукових роботах та освітніх програмах.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.

3 питання п'ятого порядку денного

ВИСТУПИЛИ:

Ірина САРГСЯН запропонувала конкретизувати інформацію, розміщену на сайті Держмитслужби у зв'язку з набранням чинності Законами України від 16.07.2024 №3853-ІХ та №3854-ІХ щодо переліку установок зберігання енергії, які звільняються від сплати мита та ПДВ при ввезенні в Україну.

Дмитро ПАДУН запевнив, що інформацію буде терміново деталізовано.

Владислав М'ЯСОЄДОВ запропонував бажаним пройти навчальні курси зі стрільби із складанням іспиту та отриманням відповідного посвідчення, зауваживши, що в умовах воєнного стану такі навички є досить актуальними.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до уваги

Головуюча

Галина ВДОВІНА

Секретар

Олена КРИЛАЧ